

**UNIVERSITATEA DE STAT DE EDUCAȚIE FIZICĂ ȘI
SPORT A REPUBLICII MOLDOVA**

Cu titlu de manuscris
CZU: 372.4.035.6:796.2(478)(043)

SAMOLIUC OLGA

**FORMAREA COMPETENȚELOR PROFESIONALE
APLICATIVE LA STUDENȚII PROFILULUI «ÎNVĂȚĂMÂNT
PTIMAR » ÎN CADRUL CURSULUI «JOCURI DINAMICE
MOLDOVENEȘTI»**

Specialitatea: 533.04 – Educație fizică, sport, kinetoterapie și recreație

REZUMATUL
tezei de doctor în științe ale educației

CHIȘINĂU 2021

Teza a fost elaborată la Catedra "Bazele Teoretice ale Culturii Fizice",
Universitatea de Stat de Educație Fizică și Sport a Republicii Moldova

Conducător științific: Victor MANOLACHI, doctor în pedagogie, conferențiar universitar

Referenți oficiali:

1. AFTIMICIUC Olga, doctor habilitat în pedagogie, conferențiar universitar, USEFS;
2. PÂSLARU Vlad, doctor habilitat în pedagogie, profesor universitar,
Institutul de Filologie Română «B. Petriceicu-Hasdeu»

Componența consiliului științific specializat:

1. DORGAN Viorel, doctor habilitat în pedagogie, profesor universitar – președinte.
2. BRANIȘTE Gheorghe, doctor în pedagogie, conferențiar universitar – secretar.
3. BUFTA Victor, doctor habilitat în pedagogie, profesor universitar.
4. KARABET Natalia, doctor în pedagogie, conferențiar universitar.
5. RÎȘNEAC Boris, doctor în pedagogie, profesor universitar.
6. TÂBÎRȚĂ Vasile, doctor în pedagogie, conferențiar universitar.

Susținerea publică a tezei va avea loc la 08 octombrie 2021, ora 14.30, în sesiunea Consiliului științific specializat din cadrul Universității de Stat de Educație Fizică și Sport a Republicii Moldova, Chișinău, str. Andrei Doga, 22.

Teza de doctorat și rezumatul ei pot fi consultate la Biblioteca științifică a USEFS și pe pagina web a ANACEC (www.cnaa.md).

Rezumatul a fost expediat la 02 septembrie 2021.

Secretarul științific al

Consiliului Științific Specializat

Braniște Gheorghe, doctor în pedagogie

Conducător științific

Manolachi Victor, doctor în pedagogie

Autor

Samoliuc Olga

© Samoliuc Olga, 2021

CUPRINS

Reperete conceptuale ale cercetării.....	4
Probleme teoretic-metodologice de formare studenților pedagogi a competențelor profesional-aplicative în cadrul jocurilor dinamice populare moldovenești (rezumatul Cap. 1)	7
Repere teoretic-metodice de aplicare a jocurilor dinamice populare moldovenești în formarea studenților profilului <i>Învățământ primar</i> a competențelor profesional-aplicative (rezumatul Cap. 2)	9
Conținutul și eficacitatea programului și metodele de formare a competențelor profesionale și aplicate în rândul studenților profilului <i>Învățământ primar</i> în cadrul cursului opțional <i>Jocuri populare moldovenești</i> (rezumatul Cap. 3)....	12
Concluzii generale și recomandări.....	23
Bibliografie.....	27
Publicațiile de autor la tema disertației.....	28
Adnotare (română, rusă, engleză)	30

REPERELE CONCEPTUALE ALE CERCETĂRII

Actualitatea temei și importanța problemei abordate. Instituțiile de învățământ superior din Republica Moldova, în calitate de participante la Procesul de la Bologna, trebuie să asigure în procesul de învățământ la disciplina *Educația fizică* o pregătire fizică profesional-aplicativă variată și multilaterală. Se constată însă, că, deși particularitățile activității profesionale a absolvenților sunt diferite semnificativ, mijloacele și metodele culturii fizice aplicate în practică, de regulă, sunt aceleași pentru toate specialitățile pedagogice [10, 15]. În consecință, soluționarea practică a problemelor provocate de probele sportive populare în instituțiile de învățământ superior, din țară și de peste hotare, nu dau rezultatele scontate [3, 4].

O situație similară se observă și în sistemul de formare profesională a învățătorilor de la clasele primare. Actualmente, această categorie de pedagogi, funcționalul cărora include organizarea activităților de cultură fizică a elevilor la lecții și în afara lor, preponderent în forme ludice, nu deține suficiente competențe profesional-aplicative în domeniile culturii fizice și pedagogice. Această situație indică asupra necesității schimbării de paradigmă pentru învățământul neprofesional de cultură fizică - formarea conjugată a calităților psiho-sociale și fizice, precum și, în această bază, a competențelor pedagogice profesional-aplicative ale profesorului de la clasele primare [5, 6, 24], în special a competențelor necesare în cadrul activității ludice.

În acest context, este necesar a menționa importanța jocurilor dinamice populare, a căror valoare pedagogică este validată și argumentată de o practică seculară. În toate timpurile, aceste mijloace ale pedagogiei populare se dovedeau a fi eficiente în realizarea obiectivelor instructive, educative și de asanare, reprezentate de cunoștințe, priceperi și abilități motrice, de calități fizice și psihosociale, precum și de structura motivațională a personalității în cadrul activității de cultură fizică. Fiind o entitate culturală deosebit de importantă, jocurile dinamice populare rezonază armonios cu mentalitatea populației autohtone, cu tradițiile și caracteristicile psihofizice ale creatorului lor – poporul [17, 18].

Se constată de asemenea, că, deoarece jocurile dinamice prezintă un mijloc deosebit de eficient în formarea culturii fizice a copiilor, studiul unui curs special de jocuri dinamice populare poate contribui la achiziționarea de către studenții profilului *Învățământ primar* a unor cunoștințe teoretice și abilități operațional-practice speciale [2]. Datorită valorii culturale a jocurilor dinamice populare, în învățământul neprofesional de cultură fizică pot fi create condiții favorabile pentru continuitatea generațiilor, păstrarea tradițiilor, stabilirea legăturilor durabile între cultură și învățământ, precum și între diferite discipline [1, 9].

Un număr modest de surse (I. Boian, V. Chicu, G. Grumeza, A. Ghimp, A. Budevici-Puiu, B. Rîșneac, C. Albină) descriu jocurile populare dinamice moldovenești (JPDM), care indică asupra coexistenței armonioase pe teritoriul Republicii Moldova a elementelor unor culturi naționale diferite, asupra simbiozei tradițiilor ludice ale poporului, mărturisesc despre potențialul pedagogic al JPDM, inclusiv în învățământul de cultură fizică a studenților. Dar autorii indicați nu oferă și o fundamentare teoretic-metodologică a aplicării JPDM în învățământul neprofesional de cultură fizică [23, 24].

Importanța JPD pentru practica educațională este demonstrată de lucrările fondatorilor pedagogiei populare ruse (A. Disterveg, P.F.Lesgaft, K.D. Ușinski), care au menționat importanța deosebită a acestora în dezvoltarea armonioasă a personalității în perioada educației preșcolare și a învățământului primar. G.S. Vinogradov, V.N. Vsevolodskii-Gerngross, P.F. Lesgaft, E.A. Pokrovskii au menționat necesitatea formării pedagogilor a priceperilor de selectare a jocurilor, de organizare a acestora, iar la nevoie - de ghidare a procesului ludic, de a face totalurile jocurilor, de a sistematiza materialele lor.

Actualitatea cercetării este demonstrată și de îngrijorarea părinților și pedagogilor în legătură cu dispariția subculturii de cartier, pierderea interesului și capacității copiilor pentru jocurile în comun, pentru nivelarea rolului jocurilor dinamice în instituțiile de învățământ [7, 8, 11, 12, 16, 20, 21].

Analiza problemelor teoretice și practice de aplicare în pedagogia actuală a JPD a evidențiat contradicții social-pedagogice, care au marcat **problema științifică**: *argumentarea condițiilor care să contribuie la sporirea calității competențelor profesional-aplicative la studenții profilului Învățământ primar, formate în procesul învățământului neprofesional de cultură fizică prin JPDM.*

Scopul cercetării: perfecționarea procesului de formare a competențelor profesional-aplicative psihofizice și pedagogice la studenții profilului *Învățământ primar* în cadrul cursului opțional *Jocuri dinamice populare moldovenești*.

Obiectivele generale ale cercetării:

1. Studiarea caracteristicilor conținutului educațional al jocurilor populare moldovenești precum și teoriei și practicii de formare a competențelor profesional-aplicative la studenții de profil «Educația primară» în procesul educațional non-profesional de cultură fizică în cadrul ciclului universitar.

2. Evaluarea nivelului competențelor psihofizice profesional-aplicative și pedagogice la studenții de profil «Educația primară» în sistemul conținutului educațional al jocurilor dinamice la disciplina «Educația fizică».

3. Determinarea conținutului al competențelor profesional-aplicative și condițiilor optime de formare ale lor la studenții de profil «Educația primară» în cadrul cursului electiv «Jocuri dinamice populare moldovenești».

4. Elaborarea teoretică și fundamentarea experimentală a programei cursului electiv de cultură fizică pe baza jocurilor dinamice populare moldovenești și a metodicii de implementare a acesteia, orientate spre formarea competențelor profesional-aplicative psihofizice și pedagogice la studenții de profil «Educația primară».

Ipoteza cercetării: Elaborarea conținutului didactic-educativ al cursului opțional de cultură fizică pe baza jocurilor populare moldovenești și metodicii de implementare a acestuia va contribui la sporirea eficacității formării personalității integre a învățătorului de la clasele primare în contextul competențelor pedagogice profesional-aplicative, dacă:

– vor fi determinate și luate în considerare cunoștințele, abilitățile și calitățile învățătorului de la clasele primare, care constituie competențele pedagogice profesional-aplicative, formate în procesul de studiere a culturii fizice non-profesionale în instituțiile de învățământ superior;

– valorificarea potențialului educativ al jocurilor dinamice populare moldovenești se va baza pe influențe pedagogice formative conexe, orientate la definirea amplă a personalității în contextul psiho-pedagogic și profesional-aplicativ.

Metode de cercetare: analiza teoretică și generalizarea datelor teoretice, metoda arhivistică, clasificarea, abstractizarea, comparația, inducția, deducția, observarea, cercetarea socio-pedagogică; evaluarea stării proceselor din sfera cognitivă, motivațională, reglator-volitivă și a nivelului rezultatelor activității educative și cognitive; experimentul pedagogic, metode matematice de prelucrare a datelor statistice.

Inovația științifică și originalitatea cercetării constă în elaborarea prevederilor abordării dinamic-sistemice în cadrul cursului opțional *Jocuri dinamice populare moldovenești*, ca bază pentru crearea condițiilor de dobândire treptată de către studenții profilului *Învățământ primar* a cunoștințelor, abilităților/competențelor și calităților/valorilor, care alcătuiesc triada competențelor pedagogice fundamentale – cognitiv-gnostice, operațional-practice și axiologic-personale în domeniul teoriei și metodicii organizării și desfășurării jocurilor dinamice cu copiii din ciclul primar.

Problema principală soluționată: fundamentarea teoretică și practică a programei de formare treptată a competențelor profesional-aplicative, precum și metodologia aplicării jocurilor populare moldovenești în aer liber în procesul de educație fizică non-profesională a studenților de la profilul *Învățământ primar*.

Valoarea teoretică a cercetării:

- au fost stabilite și argumentate teoretic condițiile de formare a competențelor profesional-aplicative și pedagogice conexe drept necesitate obiectivă de perfecționare a programei de studii a studenților pedagogi - învățători la clasele primare, în baza abordării dinamic-sistemice în cadrul cursului opțional *Jocuri dinamice populare moldovenești*;
- au fost stabilite valorile calităților profesional-aplicative fizice și personale, indispensabile învățătorului de la clasele primare pentru realizarea cu succes a activității profesional-pedagogice;
- a fost revizuit și completat conținutul, construcția și clasificarea jocurilor dinamice.

Valoarea practică a cercetării constă în executarea cu succes a programei cursului opțional de cultură fizică, bazată pe jocurile dinamice populare moldovenești, și metodicii de realizare a acestora în cadrul studierii culturii fizice non-profesionale, care poate fi recomandată pentru implementare în procesul de formare a personalității învățătorului de la clasele primare în instituțiile specializate de învățământ superior.

Implementarea rezultatelor cercetării: s-a realizat în cadrul activităților didactice ale autorului, prin prezentări la conferințe științifice, precum și prin publicații.

Cuvinte-cheie: competențe, pregătire fizică profesional-aplicativă, învățământ primar, învățător la clasele primare, jocuri populare moldovenești în aer liber, profesiogramă, curs opțional.

Structura disertației: introducere, trei capitole, concluzii și recomandări practice, bibliografie din 256 denumiri, 9 anexe, 129 pagini - text de bază, 25 tabele, 10 figuri.

Rezultatele cercetării sunt publicate în 14 lucrări științifice.

CONȚINUTUL TEZEI

Primul capitol, Probleme teoretice și metodice de formare a competențelor profesional-aplicative studenților pedagogi prin jocuri dinamice populare moldovenești, este consacrat studiului particularităților culturologice, istorice și pedagogice ale JPDM, analizei abordărilor existente de formare a competenței ludice în cadrul învățământului non-profesional de educație fizică a cadrului didactic din învățământul primar.

Analiza și sinteza datelor obținute din sursele de specialitate la tema cercetării ne-a permis să generalizăm experiența multor ani de cercetare în domeniul pedagogiei populare și al jocurilor dinamice populare. Este evident că jocul are o natură fenomenală și nu a fost studiat pe deplin de științele care l-au abordat. Metoda jocului este multifuncțională și-i aplicată cu succes în realizarea a diverse sarcini educative. Jocurile tradiționale au fost declarate de UNESCO parte integrantă a

patrimoniului cultural al omenirii, întrucât constituie un mijloc de reproducere a identității culturale a fiecărui popor și contribuie la creșterea diversității culturale.

Jocurile dinamice populare moldovenești, având o existență multiseclară, reflectă particularitățile viziunii despre lume a poporului, tradițiile oamenilor de mai multe naționalități care trăiesc pe teritoriul R. Moldova, în muncă, odihnă, militarie, educarea copiilor; conțin elemente ale varia sporturi, sunt disponibile pentru practicienii de diferite vârste și sex. Subiectele și regulile JDPM constituie instrumentul aplicat de creatorii lui la rezolvarea în exercițiu a problemelor apărute. Provenind din necesitatea perfecționării fizice, JPM sunt un mijloc valoros de educație fizică, care a urmat întotdeauna progresul, schimbându-se și dezvoltându-se corespunzător în funcție de condițiile existente. Dar JDPM rămân a fi încă slab studiate din punctul de vedere al aplicării lor în educația fizică.

Deși se consideră că sfera educației este foarte conservativă, în realitate aceasta manifestă o sensibilitate deosebită la fenomenele care domină cunoașterea și societatea. Globalizarea și ștergerea granițelor culturale sunt parțial cauza proceselor reversibile, printre care se numără și revenirea la valorile tradiționale, cultivarea activă a sporturilor și artei naționale. În acest context, jocurile populare (majoritar cele dinamice) capătă din ce în ce mai multă notorietate și sunt folosite de cadrele didactice în vederea atingerii mai multor obiective. Domeniul de aplicare a JDP este unul enorm, dar, cu toate acestea, aplicarea programelor și metodelor bazate pe acestea este mai frecventă în instituțiile de învățământ preșcolar și în școlile primare [10, 17]. Multe JDP au caracter de rol, suscitând interesul deosebit al copiilor. În mod corespunzător, se realizează și anumite ajustări la lista competențelor personalului didactic.

Prioritară este cunoașterea istoriei poporului său, conținutul acestor mijloace, conștientizarea valorii lor, prezența unei anumite experiențe de aplicare a jocurilor dinamice populare, ceea ce contribuie la realizarea eficientă a ideologiei implicate pedagogiei populare [13, 14].

La prima vedere, organizarea și desfășurarea jocurilor dinamice cu copiii din clasele primare pare a fi simplă și se poate baza doar pe experiența pedagogului și a discipolilor săi. Cu toate acestea, gama largă de responsabilități ale unui învățător de școală primară, precum și competența insuficientă în organizarea și desfășurarea jocurilor dinamice, devin adesea motivul refuzului gestionării acestei activități. În general, lista competențelor cadrului didactic de la clasele primare în ceea ce privește jocurile dinamice este impresionantă, fapt datorat însuși rolului dirigintei în viața educabililor săi. Un învățător la clasele primare petrece mult timp cu grupul de elevi, se concentrează pe lucrul cu un singur grup de copii, îi cunoaște și îi înțelege mai bine decât ceilalți pedagogi, ceea ce înseamnă că anume el poate aplica cel mai eficient o varietate de mijloace, poate experimenta, inclusiv cu ajutorul

jocurilor dinamice. Acești profesori sunt subiecți importanți ai învățământului primar, capabili să susțină în mod eficient universul copilăriei prin păstrarea și cultivarea subculturii ludice, sporirea activității fizice și de joc a copiilor, promovând îmbunătățirea stării de sănătate, dezvoltarea multilaterală a discipolilor prin crearea unei atmosfere de creație și creativitate în școala primară [17, 19]. Este deci logic să presupunem că acest specialist trebuie să posede competențe specifice punctelor de tangență a profesiilor *Învățător la clasele primare, Profesor de educație fizică, Educator într-o instituție de învățământ preșcolar*, precum și cunoștințe obligatorii în domeniile *Teoria și metodica educației fizice, Metodica predării jocurilor dinamice, Igiena educației fizice, Psihologia educației fizice, Etnopedagogia*. Chestiunea nu constă în lărgirea și așa a extinsei liste de responsabilități ale învățătorului, ci de rolul deosebit care i se atribuie azi pregătirii eficiente a studenților pedagogi în instituțiile de învățământ superior. Acestea urmează să formeze absolvenților un astfel de nivel de integralitate și multiaspectualitate a competențelor care i-ar dota cu capacitatea de a valorifica reușit potențialul didactic al jocurilor dinamice, operând o acțiune multilateral orientată asupra sferelor psihofizică, cognitivă, volitivă și comportamentală ale personalității elevului.

În **capitolul doi**, *Argumentarea organizațional-metodică a aplicării jocurilor dinamice populare moldovenești în formarea competențelor profesional-aplicative la studenții profilului Învățământ primar*, sunt prezentate designul și metodologia cercetării, este examinată situația în domeniul formării studenților profilului *Învățământ primar* a competențelor profesional-aplicative în cadrul învățământului non-profesional de cultură fizică la Universitatea Transnistreană, sunt prezentate rezultatele muncii privind pregătirea către desfășurarea experimentului pedagogic: elaborarea unei profesiograme speciale pentru învățătorul de la clasele primare, clasificările jocurilor dinamice populare moldovenești, argumentarea teoretică a programei de formare treptată a competențelor profesional-aplicative studenților în cadrul cursului opțional *Jocuri dinamice populare moldovenești* și a metodologiei jocurilor dinamice populare moldovenești.

Cercetarea s-a desfășurat în anii 2014-2018, în patru etape.

La prima etapă (2014-2015) s-a realizat documentarea științifică, studiul documentelor proiective și de planificare, a literaturii istorice și metodice. Au fost analizate și comparate datele teoretice.

La etapa a doua (2015-2016) a fost evaluată calitatea competenței ludice a studenților pedagogi, profilul *Învățământ primar*, a fost realizată clasificarea JDPM, a fost revăzută și completată profesiograma învățătorului la clasele primare (aspectul psihomotor), programa experimentală a cursului opțional și metodica de aplicare a JDPM.

La etapa a treia (2016-2017) a fost desfășurat experimentul pedagogic, au fost prelucrate și analizate datele obținute din experiment, au fost elaborate recomandări practice.

La etapa finală (2017-2018) a fost redactată disertația candidatului.

Aplicarea mai multor tipuri de sondaje și teste a fost dictată de necesitatea identificării unor eventuale modificări ale nivelului de formare a competențelor profesional-aplicative de bază ale studenților: erudiției în domeniul culturii fizice, nivelul anxietății situaționale, nivelul de distribuire a atenției, calitatea desfășurării jocului. Sondaje suplimentare au fost realizate și în scopul evaluării calității abordării propuse pentru implementarea educației fizice nespeciale în instruirea studenților instituțiilor de învățământ superior. În acest scop, a fost diagnosticată motivația pentru desfășurarea orelor, conform programei și metodologiei propuse, s-a stabilit o legătură între ideile studenților despre implementarea orientării profesional-aplicative a orelor de cultură fizică și experimentul realizat. Sondajele și observațiile efectuate în școlile din or. Tiraspol au confirmat existența problemei de cercetare indicate - nivelul redus de formare a competențelor profesional-aplicative la absolvenți: lipsa cunoștințelor și abilităților necesare desfășurării jocurilor dinamice cu copiii de vârstă școlară mică. Sondajul a relevat, de asemenea, dorința majorității studenților de a studia jocurile dinamice populare moldovenești.

Clasificarea elaborată de noi a JDPM corespunde realizărilor contemporane în domeniul culturii fizice, pedagogiei, fiziologiei, psihologiei și face posibilă utilizarea mai eficientă a JDPM în cotidian, în instituțiile de învățământ preșcolar, școlar, secundar special, învățământ superior și complementar. Clasificarea noastră a JDPM evidențiază noi grupuri de jocuri: în funcție de minimul necesar de participanți la joc, conform metodei de dezvoltare a calităților fizice, după calitățile personale cultivate și după dobândirea cunoștințelor în timpul jocului.

Activitatea unui învățător de la clasele primare, conform componentelor elaborate ale profesiogramei, reprezentând un suport profesiogramei *Învățătorul*, are în vedere un nivel necesar de pregătire psihomotorie. Cele mai importante calități psihomotorii ale unui profesor de școală primară includ rezistența generală, capacitatea de a regla frecvența și durata inspirației și expirației în timpul vorbirii, puterea relativă a mușchilor picioarelor, spatelui, gâtului, abdomenului, flexibilitatea coloanei vertebrale, șoldului și umărului, viteza de mișcare și reacție, precizie și viteză în însușirea mișcărilor de coordonare complexă.

Rezultatele analizei teoretice și generalizarea literaturii științifice și speciale, studierea programei și proiectarea pedagogică în sistemul de pregătire a specialiștilor în domeniul culturii fizice, care vizează formarea competențelor psihofizice de personalitate și a competențelor pedagogice, ne-a permis să stabilim o anumită gradualitate a procesului educațional. În elaborarea

programei/modelului conținutului didactic al cursului opțional am preluat unele prevederi de bază ale construcției conceptuale de formare etapizată a competențelor profesionale pedagogice, propuse de S.N. Danail și colab. (2015).

Prin modificarea și adaptarea acestor dispoziții, în contextul pregătirii fizice profesional-aplicative și pedagogice, am elaborat o programă/model de formare a calităților psihofizice profesional-aplicative de personalitate și a competențelor pedagogice la studenții profilului *Învățământ primar* în cadrul cursului opțional la disciplina *Cultură fizică* (Fig. 2.1).

Programa cuprinde 3 etape de bază - orientativă, executivă, de control și corectare, care vizează formele adecvate de organizare ale ședințelor teoretice, practice și metodice și proiecții ale lor la nivelul reprezentărilor cheie/categorial-gnostice, empirice și logice, ce se realizează sub formă de

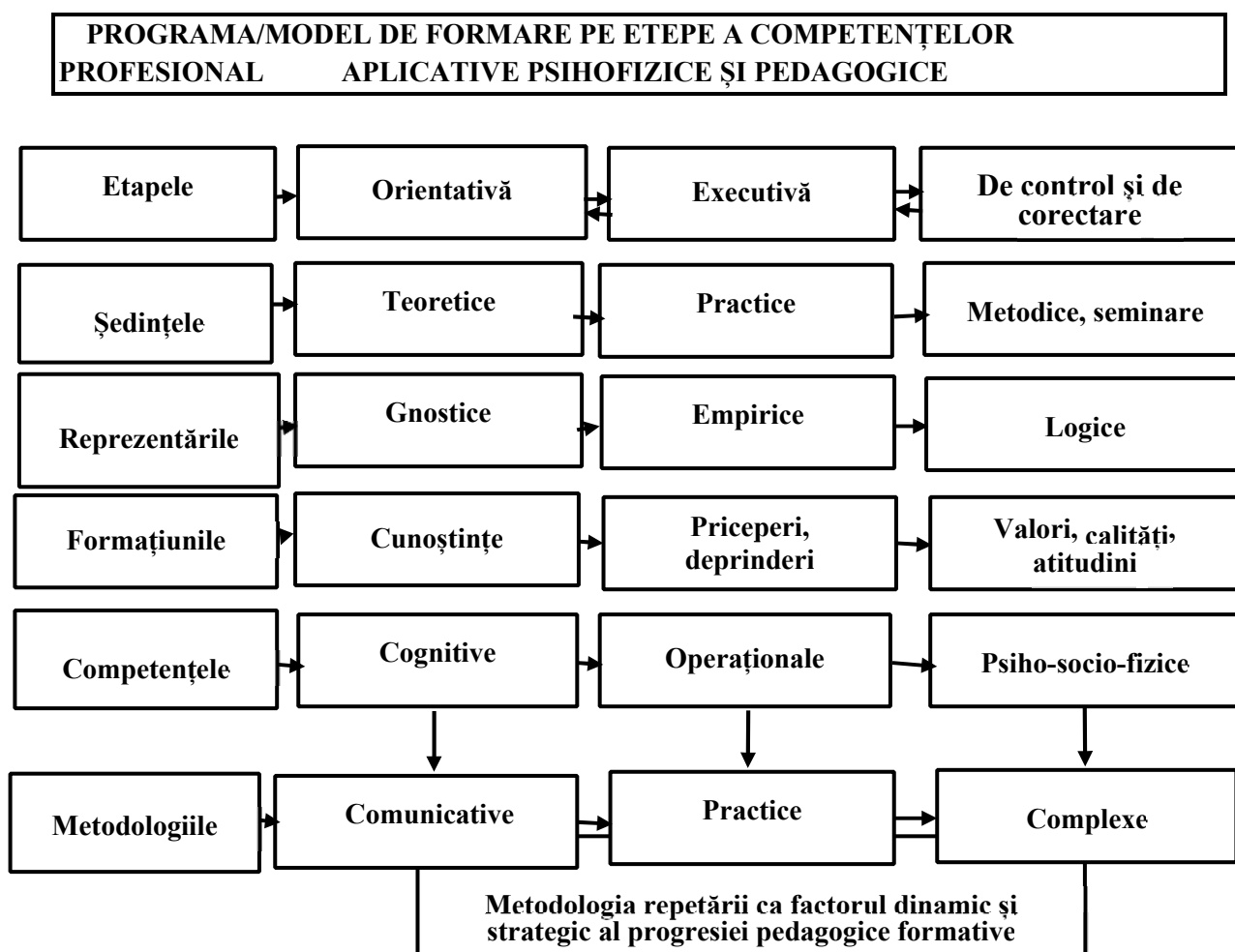

Fig. 2.1. Programa de formare pe etape a competențelor profesional-aplicative psihofizice și pedagogice în cadrul cursului opțional (Apud: S.N. Danail și colab., 2015)

categorii relevante, cum ar fi cunoștințe – priceperi și deprinderi – valori, calități, relații. Ca urmare a influențelor metodologice comunicative, practice și complexe, pe baza unui factor strategic-

dinamic de repetare/antrenare cu scop determinat, se formează principalele categorii de competențe - cognitive/gnostice, operaționale și socio-psiho-fizice, care, în unitatea lor, constituie competența integrativă profesională pedagogică.

Pe baza programei propuse, a fost stabilită structura tehnologică a formării calităților psihofizice profesional-aplicative și a competențelor pedagogice, care includ valori ale scopului, componentele corespunzătoare procesului educațional, materialul didactic, metodele de implementare a acestuia, mijloacele de impact pedagogic, formele de organizare ale ședințelor și rezultatele așteptate/finalitățile (Fig. 2.2.).

Capitolul 3, Conținutul și eficacitatea programului și metodele de formare a competențelor profesionale și aplicate în rândul studenților profilului *Învățământ primar* în cadrul cursului opțional *Jocuri populare moldovenești*, descrie programa experimentală a cursului opțional de cultură fizică *Jocurile dinamice populare moldovenești*, metodică aplicării JDPM în programa cursului, prezintă rezultatele implementării lor

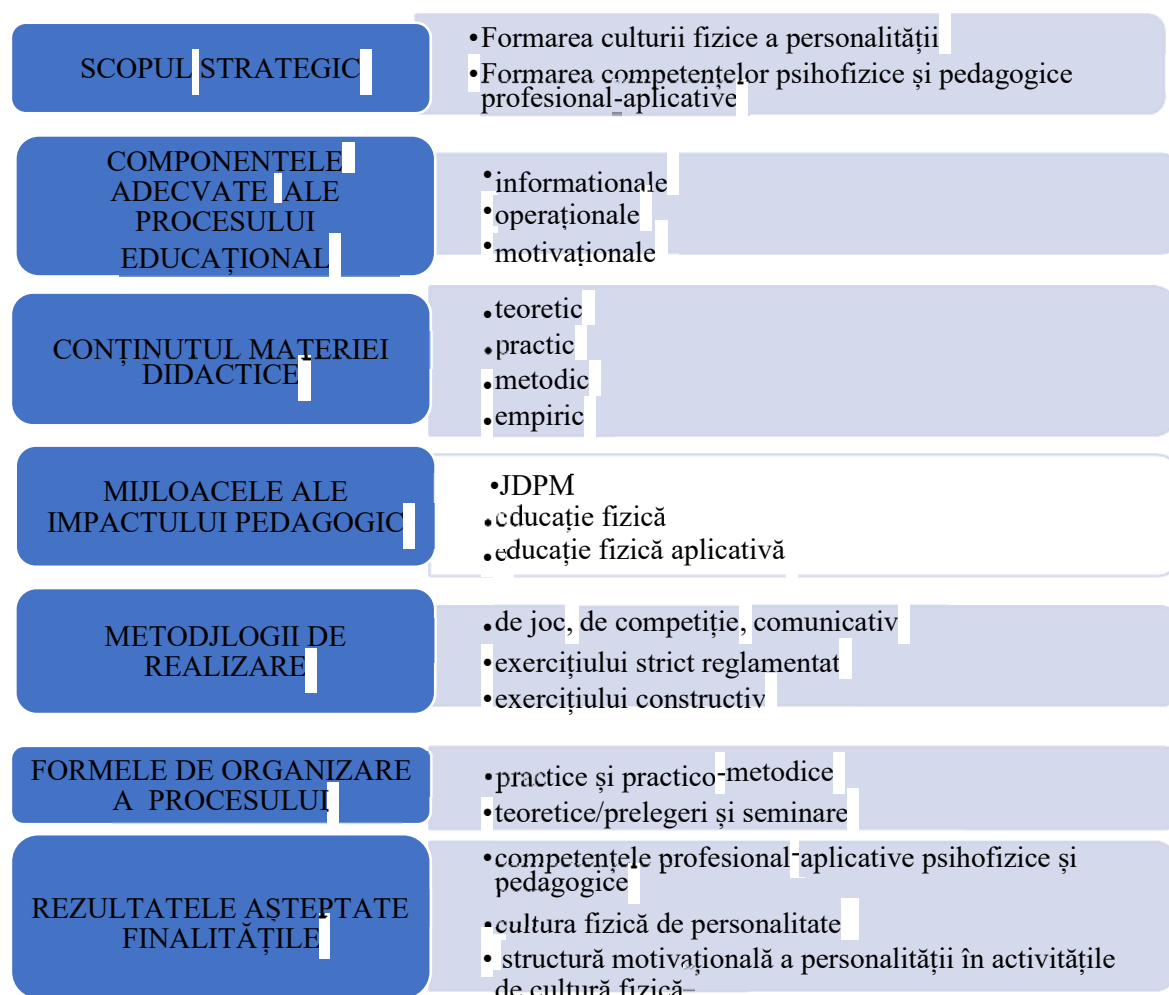

Fig. 2.2. Construcția tehnologică a procesului de formare a calităților psihofizice profesional-aplicative și a competențelor pedagogice prin aplicarea jocurilor dinamice

în practica educațională. Reieșind din necesitatea formării graduale a competențelor profesional-aplicative ale studenților, conținutul educativ-didactic al cursului opțional de cultură fizică a fost structurat în prelegeri, lucrări de laborator, seminare, lecții metodic-practice, practice și activități independente. Fiecare dintre tipurile de lecții trebuia să aibă un obiectiv didactic-educativ propriu. Astfel, au fost efectuate modificări ale structurii și conținutului disciplinei (Tabelul 3.1., Tabelul 3.2.).

Tabelul 3.1. Șarja didactică a cursului opțional

Semestru	Oră academică						Activități independente	Formă de evaluare finală
	Conținut	prelegeri	lecții metodic-practice	lecții practice	lecții de laborator	seminare		
III	68	10	36		14	8	4	Colocviu tehnic
IV	66	8		36	14	8	6	Colocviu
Total	134	18	36	36	28	16	10	

Tabelul 3.2. Succesiunea orelor cursului opțional

Nr. d/o	Tipul lecției	Tema
Semestrul I		
1	Prelegere	Introducere. Cultura fizică în instituțiile de învățământ superior. Instrucțiuni privind tehnica securității.
2	Seminare	Evaluarea nivelului de formare a calităților profesional-aplicative personale și cognitive
3-5		Evaluarea calității desfășurării jocului dinamic
6	Prelegeri	Istoria culturii fizice a poporului moldovenesc. Semnificația culturală și pedagogică a jocurilor dinamice populare moldovenești.
7		Trăsături anatomice și fiziologice ale copiilor de vârstă școlară mică
8, 9		Jocul în realizarea educației fizice a copiilor de vârstă școlară mică.
10	Lecții de laborator	Evaluarea densității totale și motorii a activităților de joc
11		Diagnosticul oboselii în timpul jocurilor dinamice prin semne externe, reacția sistemelor respirator și cardiovascular la solicitare fizică.
12		Metodica de dozare a activității fizice în jocurile dinamice
13,14		Metodica de întocmire a seturilor de gimnastică igienică în formă de joc prevăzute pentru regimul școlar de zi al unui elev din ciclul primar
15, 16		Acordarea ajutorului premedical în cazul eventualelor traume în procesul lecției de joc
17-34	Lecții practico-metodice	Metodica desfășurării jocurilor dinamice moldovenești
Semestrul II		

1-2	Prelegeri	Diagnosticarea și aplicarea măsurilor corective în procesul didactic prin intermediul jocurilor dinamice.
3-4		Organizarea și desfășurarea lecțiilor de joc
5	Lecții de laborator	Evaluarea densității totale și motorii a activităților de joc
6		Diagnosticul oboselii în timpul jocurilor dinamice prin semne externe, reacția sistemelor respirator și cardiovascular la solicitare fizică.
7		Metodica de dozare a activității fizice în jocurile dinamice
8, 9		Metodica de întocmire a seturilor de gimnastică igienică în formă de joc, prevăzute pentru regimul școlar de zi al unui elev din ciclul primar
10, 11		Acordarea ajutorului premedical în cazul eventualelor traume în timpul lecției de joc
12-29	Lecții practice	Desfășurarea jocurilor dinamice moldovenești
30	Seminare	Evaluarea nivelului de formare a calităților profesional-aplicative personale și cognitive
31, 32, 33		Evaluarea calității desfășurării jocului dinamic

Conform profesiogramei învățătorului de la clasele primare și a conținutului jocurilor dinamice populare moldovenești, în cadrul experimentului fiecare joc a vizat formarea simultană a mai multor calități personale ale participanților (Tabelul 3.3.).

Tabelul 3.3. Corelarea caracteristicilor JDPM cu calitățile personale și profesionale ale studentului pedagog

CPI (calități profesionale importante)	Jocuri dinamice populare moldovenești care vizează formarea CPI	Particularități ale condițiilor jocului, acțiunilor și mișcărilor jucătorilor
Observarea Atenția	<i>Steagul, Ciocănitarea, Crabii și crevetele, Ultima pereche fuge, Atinge mingea!, Lupii, oile și păstorul, Între două focuri, Vânătorul, vrabia și albina, De-a trupele, Leapșa, Dracul șchiop, Dansul indian, Mingea rostogolită, Oina în cerc, Patru porți, Bățul, Prinde bastonul!, Încet-încet – departe ajungi!</i>	Jocuri care necesită o reacție rapidă la schimbarea condițiilor, abilitatea de a-și stabili tactica acțiunilor
Precizia	<i>Atinge mingea!, Lupii, oile și păstorul, Între două focuri, Dansul indian, Mingea rostogolită, Oina în cerc, Patru porți, Bățul, Prinde bastonul!, Încet-încet – departe ajungi!</i>	Jocul cu obiecte (minge, baston), în care este necesară precizia acțiunilor și precauția
Răbdarea, abilitatea de a-și restabili rapid capacitatea de muncă	<i>Vânătorul, vrabia și albina, De-a trupele, Leapșa, Dracul șchiop, Patru porți.</i>	Jocuri de eliminare a oboselii
Onestitate, decență, principialitate	<i>Steagul, Ciocănitarea, Crabii și crevetele, Ultima pereche fuge, Atinge mingea!, Lupii, oile și păstorul, Între două focuri, Vânătorul, vrabia și albina, De-a trupele, Leapșa, Dracul șchiop, Dansul indian,</i>	Jocuri care presupun interacțiune, colaborare și concurență în limitele regulilor.
Organizare, responsabilitate		
Finalitate		
Sensibilitate, atenție față de oameni		

Atitudine plină de tact	<i>Mingea rostogolită, Oina un cerc, Patru porți, Bățul, Prinde bastonul!, Încet-încet – departe ajungi!</i>	
Perseverență		
Autocontrol		
Comunicabilitate		
Creativitate	<i>Atinge mingea!, Lupii, oile și păstorul, Între două focuri, Vânătorul, vrabia și albina, De-a trupele, Leapșa, Dracul șchiop, Dansul indian, Mingea rostogolită, Oina în cerc, Patru porți.</i>	Jocuri în care este necesar de găsi, în mod repetat, o nouă soluție pentru situația creată în timpul jocului.
Flexibilitatea gândirii		
Capacitatea de a cointeresa, de a conduce	<i>Lupii, oile și păstorul, De-a trupele, Mingea rostogolită, Patru porți.</i>	Jocuri de echipă cu un căpitan acționând pe o anumită tactică.
Gradul sporit de responsabilitate personală	<i>Steagul, Ciocănitorea, Crabii și crevetele, Ultima pereche fuge, Lupii, oile și păstorul, Între două focuri, Vânătorul, vrabia și albina, De-a trupele, Mingea rostogolită, Oina în cerc, Patru porți, Bățul.</i>	Jocuri de echipă în care este necesar să se ia decizii pentru ceilalți jucători, ținând cont de interesele lor
Artistism	<i>Dracul șchiop.</i>	Joc cu parte introductivă (numărătoare, strigătură).

Ca parte a cursului opțional *Jocurile dinamice populare moldovenești* pentru studenții pedagogi, a fost elaborată o metodică experimentală, bazată pe 18 JDPM (Tabelul 3.4.).

Tabelul 3.4. Metodica aplicării JDPM în programa unui curs opțional de cultură fizică

Nr. orei în semestru		Denumirea jocului	Caracteristicile jocului					
			Intensitatea jocului			Metoda de dezvoltare a calităților fizice		
s. I	s. II		inferioară	medie	superioară	Interval-standard	Interval-alternativ	Variabil-continuu
17	12	<i>Încet-încet – departe ajungi!</i>	*					
18	13	<i>Prinde bastonul!</i>	*					
19	14	<i>Bățul</i>	*					
20	15	<i>Steagul</i>		*		*		
21	16	<i>Ciocănitorea</i>		*		*		
22	17	<i>Crabii și crevetele</i>		*		*		
23	18	<i>Ultima pereche fuge</i>		*			*	
24	19	<i>Atinge mingea!</i>		*			*	
25	20	<i>Lupii, oile și păstorul</i>		*				*
26	21	<i>Între două focuri</i>		*				*
27	22	<i>Vânătorul, vrabia și albina</i>			*		*	
28	23	<i>De-a trupele</i>			*		*	
29	24	<i>Leapșa</i>			*		*	
30	25	<i>Dracul șchiop</i>			*		*	
31	26	<i>Dansul indian</i>			*			*
32	27	<i>Oina în cerc</i>			*			*
33	28	<i>Mingea rostogolită</i>			*			*
34	29	<i>Patru porți</i>			*			*

Eficacitatea programei cursului opțional *Jocuri dinamice populare moldovenești* și a metodicii aplicării acestora în formarea studenților a competențelor profesional-aplicative a fost confirmată prin rezultatele testelor și sondajelor. În conformitate cu etapele formării competențelor în procesul de educație fizică non-profesională a studenților pedagogi la clasele primare, la începutul și la sfârșitul experimentului a fost evaluată calitatea pregătirii teoretice și metodice a studenților. S-a constatat, că, până la aplicarea metodicii, nivelul cunoștințelor studenților despre cultura fizică tradițională a poporului moldovenesc era unul redus. Majoritatea studenților au reușit să răspundă corect doar la o singură întrebare din cinci propuse. Întrebările referitoare la metodica organizării orelor de educație fizică s-au dovedit a fi dificile pentru studenți la începutul cursului. Numărul mediu de răspunsuri corecte este 1-2.

Conform rezultatelor sondajelor finale, în grupa experimentală nivelul cunoștințelor profesional-aplicative a crescut. O parte semnificativă de studenți a răspuns corect la majoritatea întrebărilor. Rezultatele în grupele experimentale și de control sunt în mod cert diferite ($p < 0,01$), modificările din grupa experimentală sunt, de asemenea, autentice (Tabelul 3.5.).

Tabelul 3.5. Indicatorii nivelului de pregătire teoretică și metodică a studenților

Etapa experimentală	Gr. exp. (n=24)		Gr. ctr. (n=22)		Criteriul- U	P
	media	suma rangurilor	media	suma rangurilor		
La începutul experimentului	1,53	520,5	1,63	560,5	220,5	>0,05
La sfârșitul experimentului	4,83	807	3,6	274	21	<0,01

*Diferențele sunt autentice atunci când $U \leq 188$ (0,05), 158(0,01)

După ce studenții au participat la jocurile dinamice populare moldovenești ca jucători sub îndrumarea unui profesor, participanții la experiment au avut ocazia să acționeze pe rol de conducător al unui joc dinamic și ca jucător sub îndrumarea amicilor săi. Studentele din grupul experimental au petrecut practica pedagogică, analizându-și realizările și eșecurile, precum și observând succesele și erorile altor studenți. Această experiență, precum au demonstrat sondajele, a contribuit la reducerea semnificativă a anxietății situaționale, ceea ce relevă încrederea în sine și în cunoștințele proprii, demonstrează pregătirea profesional-aplicativă ca rezultat al orelor efectuate în baza unei programe și metodici speciale. Un număr impunător de ore de joc pe parcursul semestrului, nevoia de a manifesta atenție în timpul jocului în ritmul vitezei momentelor de joc și a entuziasmului, au avut un efect pozitiv asupra nivelului de distribuire a atenției - o calitate necesară, din punct de vedere profesional, unui pedagog din ciclul primar.

Sondajele au arătat o creștere semnificativă a acestui indicator în rândul studentelor grupului experimental în timpul experimentului.

Participând la lecțiile de joc în rolul de elev și de învățător, studentele au avut ocazia să se transpună în diverse situații pedagogice, cu care se confruntă toți participanții la procesul educațional sub forma nesupunerii elevilor, momentelor imprevizibile în relația dintre copii și pedagog, precum și în colectivul de elevi. Analiza situațiilor pedagogice a avut drept scop revizuirea ideilor lor despre reflecția profesorului. Ca rezultat, după finalizarea experimentului, acești studenți au prezentat modificări semnificative în sondajul *Situații pedagogice* (Tabelul 3.6.).

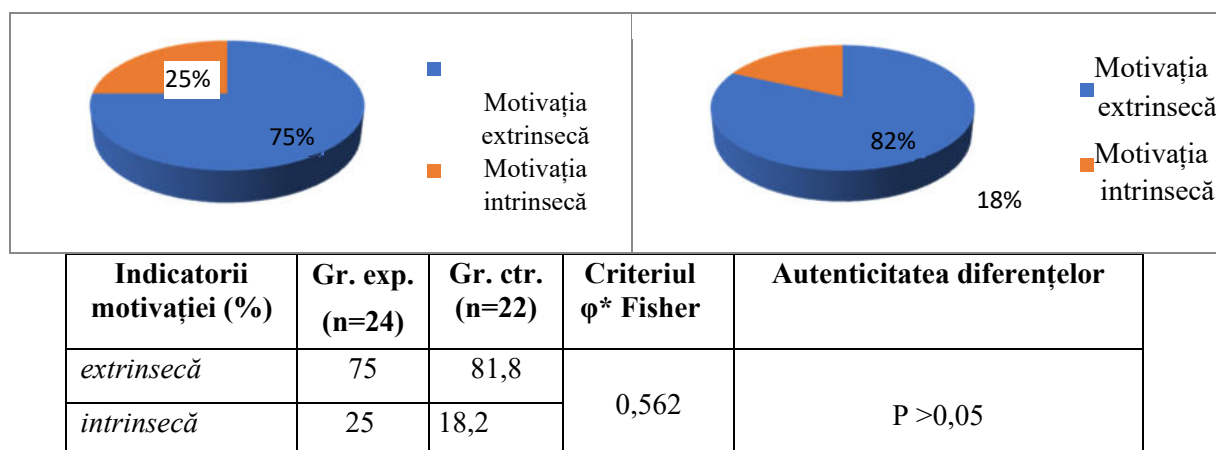
Sondajul studenților în scopul determinării tipului predominant de motivație pentru orele de cultură fizică în cadrul instituției de învățământ superior a demonstrat prevalarea motivației *extrinseci* asupra celei *intrinseci* în grupele experimentale și de control (Tabelul 3.7, Fig. 3.1.). Acest fapt sugerează că eforturile studenților sunt concentrate pe obținerea notei, ei nu înțeleg pe deplin obiectivele disciplinei și beneficiile exercițiului fizic.

Tabelul 3.6. Rezultatele sondajelor și testării post-experimentale a studentelor

Indicatori	Gr. exp. (n=24)		Gr. contr. (n=22)		Criteriul-U	P
	media	suma rangurilor	media	suma rangurilor		
Nivelul anxietății situaționale	2,26	334,5	2,9	746,5	34,5	<0,01
Nivelul de distribuire a atenției	48,5	490,5	49,9	590,5	190,5	>0,05
<i>Situații pedagogice</i>	4,7	797,5	4,0	283,5	30,5	<0,01

* Diferențele sunt autentice atunci când $U \leq 188$ (0,05), 158 (0,01)

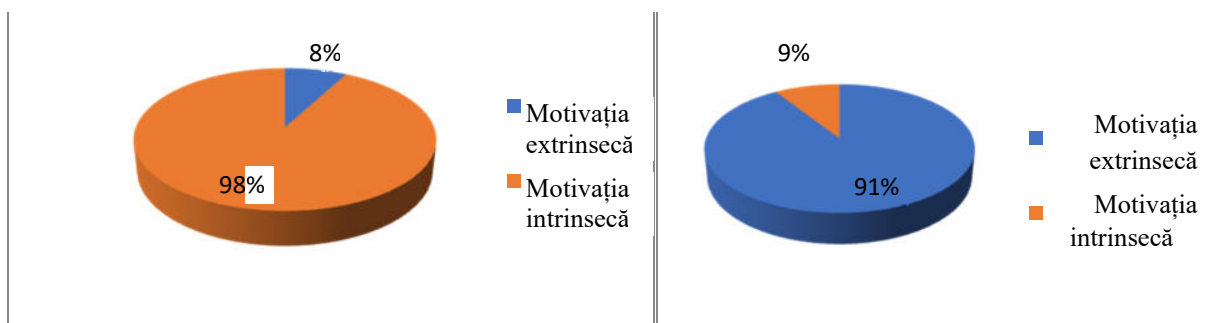
Tabelul 3.7. Indicatori de orientare a motivației educaționale a studenților la începutul experimentului

Diferențele sunt autentice atunci când $\phi=1,64$ (0,05), 2,31 (0,01)

Fig. 3.1. Indicatorii de orientare a motivației educaționale a studenților înainte de experiment: A – indicatori ai grupului experimental; B - indicatori ai grupului de control.

În timpul experimentului, motivația *intrinsecă* pentru educația fizică a devenit predominantă (Tabelul 3.8, Fig. 3.2.). Diferențele dintre grupele experimentale și cele de control sunt autentificate statistic după metoda (p < 0,01). Prezența motivelor interne vorbește despre coincidența dorințelor studenților și a valorilor materiei, precum și despre suscitarea emoțiilor pozitive, conștientizarea importanței orelor pentru dezvoltarea personală. Motivația *intrinsecă* poate fi comparată cu nivelul creativ și potențial de dezvoltare a culturii fizice a personalității studentului (conform V.I. Iliinici, 2005). Aplicarea JDPM în cadrul cursului opțional, precum și a programei modernizate, au contribuit astfel la producerea unor mutații interne în personalitatea studenților. Motivația sporită pentru încadrarea în exerciții fizice poate fi transformată în activitate sporită în timpul organizării lucrului extraauditiv, extradidactic și extrașcolar cu copiii.

Tabelul 3.8. Indicatori de orientare a motivației educaționale la etapa post-experiment

Diferențele sunt autentice atunci când $\varphi=1,64$ (0,05), 2,31 (0,01)

Indicatorii motivației (%)	Gr. exp. (n=24)	Gr. ctr. (n=22)	Criteriul φ^* Fisher	Autenticitatea diferențelor
extrinsecă	8,3	90,9	6,586	P< 0,01
intrinsecă	97,7	9,1		

Fig. 3.2. Indicatori de orientare a motivației educaționale a studenților la etapa post-experiment: A - indicatori ai grupei experimentale; B - indicatori ai grupei de control.

Diagnosticarea stării psihice a studenților antrenate în cercetare, conform metodei SAD (Stare generală, Activitate, Dispoziție), a arătat că majoritatea lor, atât cele din grupele experimentale, cât și cele din grupele de control, au manifestat o stare proastă de spirit și activitate redusă la orele de cultură fizică, în ciuda nivelului optim de bunăstare. Cu alte cuvinte, deși studenții sunt dispuși să îndeplinească sarcinile fizice, conținutul orei de cultură fizică nu corespunde așteptărilor lor și nu contribuie la ridicarea dispoziției și sporirea activității. În grupa experimentală, la începutul anului de studii, bunăstarea studenților a fost evaluată la 6,0 puncte, activitatea – la 4,3 puncte, dispoziția – la 4,3 puncte. Valorile celor doi indicatori din grupa de control sunt apropiate de rezultatele grupei experimentale (respectiv, stare generală – 6,0 puncte, activitate – 4,4 puncte, dispoziție – 4,5 puncte). Atunci când se evaluează rezultatele acestui test, este necesar să se acorde atenție raportului celor trei indicatori și modificării acestuia sub influența eforturilor pedagogice (Tabelul 3.9).

Tabelul 3.9. Indicatori de diagnosticare a stării psihologice a studenților la începutul experimentului

Indicatori	Gr. exp. (n=24)		Gr. ctr. (n=22)		Criteriul-U	P
	media	suma rangurilor	media	suma rangurilor		
Stare generală	6,0	567	6,0	511	261	> 0,05
Activitate	4,3	574,5	4,4	506,5	253,5	> 0,05
Dispoziție	4,3	446	4,5	636	146	<0,01

* Diferențele sunt autentice atunci când $U \leq 188$ (0,05), 158(0,01)

După finalizarea experimentului pedagogic, participanții au fost din nou supuși diagnosticării stării psihologice. Conform rezultatelor sondajului, în grupa experimentală a fost relevată o creștere semnificativă a doi indicatori. În ciuda faptului că bunăstarea a rămas la nivelul înregistrat înainte de începerea experimentului (6,0 puncte), au crescut indicatorii activității - 6,2 puncte și dispoziției - 6,5 puncte. De menționat, de asemenea, că fondul emoțional extern de înalt în timpul orelor s-a manifestat prin consimțirea pozitivă de către studentele din grupa experimentală și propunerile de a participa la următorul joc dinamic. Pentru comparație, indicatorii grupei de control au diferit semnificativ de indicatorii grupului experimental și nu s-au modificat esențial, comparativ cu începutul experimentului. Rezultatele experimentului arată că nivelul bunăstării studentelor din grupa de control este de 6,0 puncte, al activității - de 4,65 pct, dispoziției - de 4,6 pct (Tabelul 3.10).

3.10. Indicatori de diagnosticare a stării psihice a studentelor la etapa post-experiment

Indicatori	Gr. exp. (n=24)		Gr. ctr. (n=22)		Criteriul - U	P
	media	suma rangurilor	media	suma rangurilor		
Stare generală	6,0	624	6,0	457	204	> 0,05
Activitate	6,2	828	4,65	253	0	<0,01
Dispoziție	6,5	828	4,6	253	0	<0,01

* Diferențele sunt autentice atunci când $U \leq 188 (0,05)$, $158(0,01)$

Competența principală, formată în cadrul cursului opțional *Jocuri dinamice populare moldovenești*, este capacitatea de a desfășura jocuri dinamice cu copiii de vârstă școlară mică. Până la începerea experimentului, studenții au organizat jocuri dinamice simple, cunoscute de ei. Calitatea organizării a fost evaluată de profesor, în conformitate cu baremul elaborat și prezentat în programă. Astfel, în domeniul metodicii de organizare a jocurilor dinamice, atât la studentele grupei experimentale, cât și la cele din grupa de control, au fost constatate absențe de cunoștințe și abilități, manifestate prin incapacitatea de a alege un conducător, de a se împărți în echipe, de a raționa obiectiv și rapid în timpul jocului, precum și de a rezuma rezultatele jocului, de a gestiona activitatea grupului, de a selecta un joc menit să soluționeze anumite probleme de instruire sau educație. La aceste criterii, studentele ambelor grupe au dat dovadă de incompetență similară.

În al doilea semestru, studentelor li s-a oferit, de asemenea, posibilitatea de a desfășura în mod independent o lecție de joc cu grupa. Ca rezultat al muncii efectuate în decursul anului de învățământ, orientată la asimilarea de către studentele din grupa experimentală a cunoștințelor teoretice și metodice, a abilităților, calităților cognitive și personale, care stau la baza competențelor unui învățător din școala primară în domeniul desfășurării jocurilor dinamice cu copiii de vârstă școlară

mică, acestea au demonstrat o îmbunătățire semnificativă a indicilor ($P < 0,01$). De asemenea, comparând evaluările desfășurării JD în grupa experimentală și în cea de control, s-a observat o diferență autenticată ($P < 0,01$) (Tabelul 3.11, Fig. 3.3.).

Tabelul 3.11. Indicatori ai calității desfășurării jocului dinamic

Etapa experimentului	Gr. exp. (n=24)		Gr. ctr. (n=22)		Criteriul-U	P
	media	suma rangurilor	media	suma rangurilor		
Începutul experimentului	2,16	553,5	2,22	527,5	253,5	$>0,05$
Sfârșitul experimentului	4,79	825,5	2,86	255,5	2,5	$<0,01$

* Diferențele sunt autentice atunci când $U \leq 188 (0,05)$, $158(0,01)$

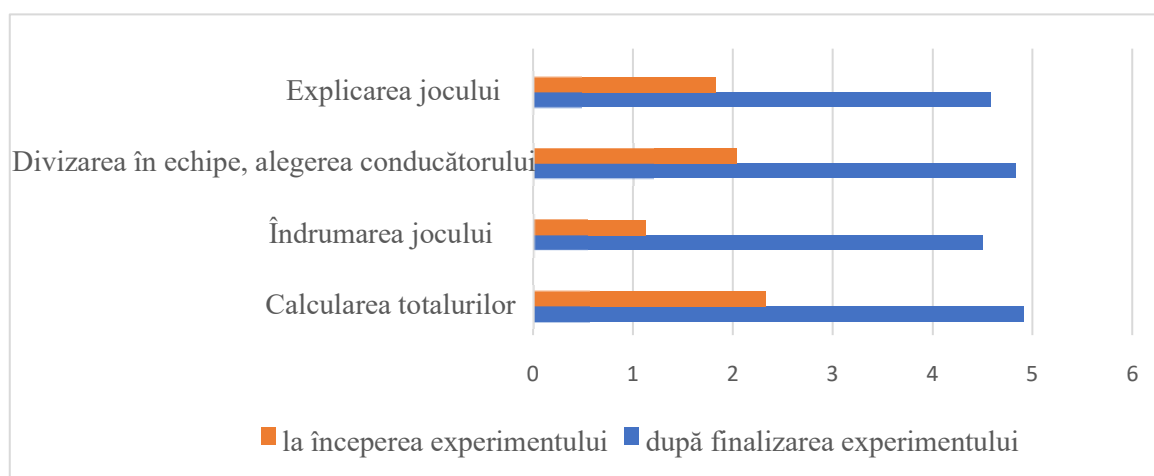

Fig. 3.3. Modificarea indicatorilor de calitate ai unei lecții de joc pe baza rezultatelor experimentului pedagogic (punctaj)

Conform rezultatelor sondajului realizat înaintea experimentului, studentele au apreciat la nivel mediu valoarea cursului opțional în formarea lor profesională (Tabelul 3.12.). Or, studentele consideră această disciplină drept una secundară pentru pedagogi și, în absența acesteia în programă, nu se așteaptă la schimbări majore în calitatea pregătirii lor profesionale. Dar legătura redusă dintre programă, metodică și competențe poate avea un impact negativ asupra motivației pentru studiu.

Tabelul 3.12. Indicatori ai însemnătății cursului opțional în formarea profesională a studentelor la începutul experimentului

Grupul participanților	Media	Suma rangurilor	U	P
Grupul experimental n=24)	5,54	620,5	269,5	$> 0,05$
Grupul de control (n=22)	5,72	654,5		

* Diferențele sunt autentice atunci când $U \leq 188 (0,05)$, $158(0,01)$

Evaluând indicatorii însemnătății disciplinei *Cultura fizică* pentru pregătirea profesională a studentelor după aplicarea metodicii experimentale, poate fi observată o dinamică pozitivă. În grupa

experimentală, disciplina *Cultura fizică* este înalt apreciată. Studentele consideră utilă disciplina aceasta în pregătirea lor profesională. Diferența dintre grupa experimentală și cea de control este autentică statistic ($p < 0,01$) (Tabelul 3.13; Fig. 3.4.).

Tabelul 3.13. Indicatori ai însemnătății cursului opțional în formarea profesională a studentelor la etapa post-experiment

Grupul participanților	Media	Suma rangurilor	Criteriul-U	P
Grupul experimental (n=24)	15,0	825	3	<0,01
Grupul de control (n=22)	6,5	256		

* Diferențele sunt autentice atunci când $U \leq 188$ (0,05), 158(0,01)

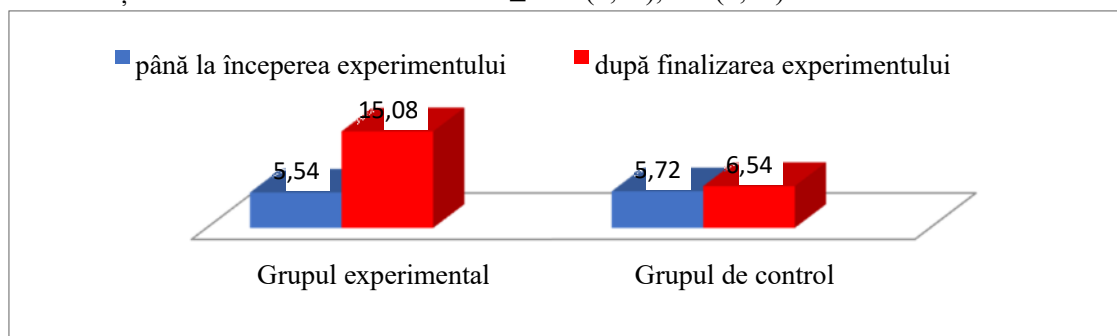

Fig. 3.4. Modificarea indicatorilor (punctelor) însemnătății cursului opțional în formarea profesională a studentelor în timpul desfășurării experimentului pedagogic.

Astfel, în baza opiniei studentelor participante la experiment, se poate afirma că metodică propusă în cadrul programei experimentale cu aplicarea JDPM contribuie la formarea cunoștințelor și abilităților necesare în profesia aleasă, adică are o orientare profesional-aplicativă.

Rezultatele experimentului pedagogic confirmă ipoteza avansată la începutul cercetării. Datorită schimbării formei și conținutului orelor de educație fizică ale celor care studiază specialitatea *Învățământ pedagogic*, profilul *Învățământ primar*, orientării culturale și profesionale a metodicii aplicării JDPM, sunt înregistrate schimbări calitative la nivelul competențelor profesional-aplicative. Participarea la JDPM a avut un efect pozitiv asupra activității și stării de spirit a studentelor, a crescut indicele nivelului de distribuire a atenției. Lecțiile metodic-practice, practice, de laborator, prelegerile, seminarele și lucrul independent, organizate conform programei, au contribuit la creșterea motivației pentru orele de cultură fizică, orientarea lor profesional-aplicativă. Utilizarea metodicii în cadrul programei experimentale a contribuit la dezvoltarea unor calități importante din punct de vedere profesional ale cadrelor didactice din învățământul primar, precum: pregătirea teoretică și metodică pentru desfășurarea orelor de joc, capacitatea de a aplica cunoștințele dobândite în practică, demonstrând, totodată, încrederea în sine datorită nivelului scăzut de anxietate situațională.

CONCLUZII GENERALE ȘI RECOMANDĂRI

1. Studiarea conținutului și caracteruli jocurilor dinamice populare moldovenești ne permită să afirmăm valoarea lor incontestabilă, ca o componentă de bază a culturii fizice, ca un sistem pedagogic primordial al acesteia în planul filogenetic și ontogenetic pentru formarea personalității. Ca o parte integrantă a unei culturi generale, jocurile dinamice populare sunt legate în mod inextricabil de activitățile cognitive, de muncă, comunicative și recreativ-sportive ale populației autohtone din Republica Moldova. Aceasta este o legătură cu istoria, tradițiile, mentalitatea, folclorul și experiența în activitățile educaționale ale generației tinere, experiența care arată o perspectivă exclusiv de ridicată pentru a utiliza jocuri în pedagogie, inclusiv în educația profesională și non-profesională de cultură fizică.

2. Rezultatele analizei și generalizării teoriei și practicii formării competențelor profesional-aplicative la studenții de profilul «Educația primară» în procesul învățământului neprofesional universitar de cultură fizică de educație fizică ne demonstrează prezența deficitului de cunoaștere în acest domeniu. Elaborările existente nu iau în considerare un aspect important al activităților profesionale ale viitoarelor profesori de școală primară, ca abilitatea de a organiza și de a desfășura jocuri dinamice. Abordarea problemei în contextul competențelor pedagogice de joc la profesorii de școală primară în contextul învățământului neprofesional de cultură fizică indică necesitatea de a crea condiții pentru formarea la specialiștii de profil a formațiunilor profesional-aplicative conexe în domeniul educației fizice ale elevilor, permițându-le să rezolve sarcini instructive, educative și asanative la nivelul corespunzător prin conținuturi educaționale ale jocurilor dinamice, ceea ce este posibil în baza unui curs special al jocurilor populare moldovenești.

3. Evaluarea nivelului competențelor psihofizice și profesional-aplicative pedagogice la studențele profilului «Educația primară» indică o importantă majoră a problemei abordate. Majoritatea covârșitoare a absolvenților învățământului primar demonstrează un nivel scăzut de cunoștințe în domeniul teoriei și metodicei jocurilor dinamice, nu posedă abilitățile de a selecta și de a desfășura jocurile dinamice, au reprezentări destul de îndepărtate de natura și conținutul față de jocuri dinamice populare moldovenești. După cum au demonstrat observațiile, competența insuficientă asupra organizării și desfășurării jocurilor mobile devine adesea motivul refuzului de a efectua această activitate. Conform rezultatelor sondajului, studențele (85%) au demonstrat un interes deosebit pentru studierea fondurilor de pedagogie populară, inclusive jocurilor dinamice populare (100%) în scopul sporirii nivelului competențelor profesionale-pedagogice (100%).

4. Se relevă necesitatea extinderii competenței cadrelor didactice din învățământul primar în domeniul educației fizice a elevilor, ceea ce le permite să rezolve sarcinile educaționale, educaționale și recreative la nivelul corespunzător cu ajutorul jocurilor dinamice moldovenești prin:

- dobândirea cunoștințelor științifice, biologice și pedagogice în domeniul educației fizice a copiilor de vârstă școlară primară și al culturii fizice tradiționale a poporului moldovenesc;
- apropierea abilităților care asigură aplicarea practică a jocurilor dinamice populare moldovenești în activități profesionale;
- formarea calităților personale și cognitive necesare pentru înfăptuirea la nivelul adecvat a activității de cultură fizică și desfășurarea orelor de joc cu copii de vârstă școlară primară.

5. Teoretic este argumentat faptul că pentru formarea competențelor profesional-aplicative la studentele profilului «Educația primară» în cadrul cursului electiv «Jocuri dinamice populare moldovenești» trebuie să fie acceptată abordarea funcțională și sistemic-structurală. Procesul educațional trebuie să aibă un caracter etapizat cu obținerea consecventă a competențelor pedagogice gnostice (cunoștințe), profesional-aplicative (priceperi și deprinderi) și integrale/de personalitate (calități/abilități) în cadrul conținutului corespunzător al tehnologiei pedagogice, care ar trebui să se bazeze pe obiective strategice generale pedagogice și pe obiective specifice ale culturii fizice și pe componente adecvate ale procesului educațional, conținutul materialului educațional, mijloacele de impact pedagogic, metodele de realizare precum și forma complexă de organizare a procesului didactic.

6. Rezultatele analizei teoretice și abordării profesiografice în contextul activității pedagogice a profesorului la clasele primare au permis identificarea principalilor factori psihofizici care constituie baza profesiogramei, dezvoltarea/formarea ai căror contribuie la sporirea eficacității în soluționarea sarcinilor profesionale. Aceasta se referă la menținerea de lungă durată pozelor și pozițiilor șezând, stând, eforturi de comunicare verbală, lucrul de durată și constant cu documente care necesită manifestarea rezistenței generale, forței în regim de rezistență a mușchilor abdominali, picioarelor, spatelui și gâtului, flexibilitatea coloanei vertebrale, articulațiilor șoldului și umărului. Iar pentru activitățile specifice de jocuri didactice - viteza mișcărilor, viteza reacției, precizia și viteza de executare a acțiunilor de coordonare complexă, capacitatea de a coordona frecvența respiratorie și durata respirațiilor și a expirațiilor.

7. În cadrul studiului a fost realizată clasificarea jocurilor dinamice populare moldovenești, luând în considerare 17 criterii, care conțin 79 de grupuri de jocuri dinamice populare moldovenești. De asemenea, au fost identificate noi criterii de clasificare, care nu au fost utilizate anterior, și anume: gruparea jocurilor în funcție de minimul necesar de participanți la joc și metoda de dezvoltare a calităților fizice, precum și educarea calităților personale și dobândirea cunoștințelor în timpul jocului. În baza profesiogramei elaborate și obiectivelor strategice a fost efectuată o evaluare și selecție a 18 jocuri dinamice populare de conținut adecvat, orientate spre formarea cunoștințelor, priceperilor și deprinderilor profesional-aplicative, calităților psihofizice de personalitate ca

componentele de bază a competențelor pedagogice ale profesorului pentru realizarea activităților de joc cu elevii din clasele primare.

8. Programa / modelul elaborat al cursului electiv pentru cultura fizică «Jocuri dinamice populare moldovenești» pentru studentele profilului «Educația primară», prezentată prin componentele prelegeri, ședințele practico-metodice, practice, de laborator, seminar și activitățile independente, asigură condițiile de formarea treptată a competențelor pe etape: etapa de formare a bazei orientative a acțiunilor / activităților: etapa executivă – realizarea practică a sarcinilor pedagogice; etapa de control și corectare - analiza și evaluarea procesului de realizare.

Secvența de utilizare a jocurilor este determinată de valorile intensității scăzute, medii și ridicate a eforturilor fizice și de metodele specifice corespunzătoare pentru formarea calităților psihofizice și a priceperilor motrice – a exercițiului cu intervalul standard și cu intervalul variat în cadrul a 36 de ore de joc.

9. Ca urmare a experimentului pedagogic:

a – a fost demonstrată eficacitatea cursului electiv «Jocuri dinamice populare moldovenești» pentru formarea la studentele de profil «Educația primară» a unor competențe profesional-aplicative precum: cunoașterea bazelor științifico-biologice și pedagogice ale educației fizice a copiilor de vârstă școlară primară și a culturii fizice tradiționale a poporului moldovenesc ($p < 0,01$), abilitatea de a desfășura jocuri dinamice populare moldovenești la nivelul cuvenit ($p < 0,01$), posedarea unei serii de calități importante din punct de vedere profesional sub forma unui nivel redus de anxietate situațională, capacitatea de a demonstra emoții pozitive ($p < 0,01$), capacitatea de a manifesta răbdare, respectarea principiilor, sensibilitate, tact, perseverență, priceperea de a cointeresa și de a se distinge prin responsabilitate personală conform rezultatelor sondajului «Situații pedagogice» ($p < 0,01$);

b – s-a constatat că introducerea cursului electiv «Jocuri dinamice populare moldovenești» a contribuit la creșterea motivației studenților pentru orele de cultură fizică de la instituția de învățământ superior ($p < 0,01$), iar conținutul cursului corespundea concepțiilor studenților cu privire la pregătirea profesional-aplicativă necesară ($p < 0,01$);

c – a fost soluționată problema cercetării, care constă în determinarea condițiilor de îmbunătățire a calității competențelor profesional-aplicative ale studenților de profil «Învățământul primar», formate în procesul de studiere a culturii fizice neprofesionale cu aplicarea jocurilor dinamice populare moldovenești.

Astfel se poate afirma că aplicarea, în cadrul cursului electiv «Jocuri dinamice populare moldovenești», a programei de formare pe etape a competențelor bazate pe cunoștințe despre calitățile importante ale învățătorului de clasele primare și particularitățile tipologice ale jocurilor dinamice populare moldovenești, poate fi eficientă pentru sporirea nivelului competențelor profesional-aplicative la studenții de profil «Educația primară».

Recomandări practice:

a. *cadrelor didactice universitare*: însușirea și aplicarea în instruirea studenților a tuturor caracteristicilor JDPM; elaborarea unor programe proprii, având în vedere condițiile locale concrete, de însușire și aplicare a JDPM în formarea culturii fizice a studenților;

b. *cercetătorilor în domeniu*: dezvoltarea unor cercetări de însușire și aplicare practică a JDPM în formarea culturii fizice unor varia categorii de studioși, având în vedere caracteristicile specifice-naționale ale culturii lor.

BIBLIOGRAFIE

- 1 АЛТУНИНА, О.Е., КИРИЛЛИНА, Н.И. Применение русской лапты на уроках физической культуры в МОУ СОШ № 45 г. Орла. В: *Наука-2020*. 2017. № 3. С. 116-120. ISSN 2413-6379.
- 2 АНАНЬЕВ, Б.Г. *Избранные психологические труды*: В 2-х т. Т. II / Под. Ред. А.А. Бодалева и др. М: Педагогика, 1980. 288 с.
- 3 БАДИК, А.Е., СОВПЕЛЬ, Е.В., КОВАЛЕВ, С.А. Динамика показателей физической подготовленности студентов государственного института управления и социальных технологий БГУ на занятиях по физической культуре. В: *Вопросы физического воспитания студентов вузов*: сб. науч. Ст. Вып.12. Минск: БГУ, 2016. С. 129-133. ISSN 1995-5625.
- 4 БАЛАМУТОВА, Н.М. Педагогический контроль физического состояния студентов по результатам исследования функциональных показателей сердечно-сосудистой системы В: *Физическое воспитание студентов*. 2013. №1. С. 7-11. ISSN 2223-2125.
- 5 БЕЛОВА, А.А., ФЕДОРЕНКО, Т.Г. Управление процессом становления профессиональной компетентности будущих учителей начальных классов. В: *Современные векторы развития образования: актуальные проблемы и перспективные решения*: сборник научных трудов научно-практической конференции. В 2-х частях. 2019. С. 585-588. ISBN: 978-5-98923-894-1.
- 6 БОГУЦКАЯ, Т.В. Формирование профессионально-педагогической готовности будущих учителей к социальному воспитанию школьников. В: *Герценовские чтения. Начальное образование*. 2019. Т.10. №1. С.267-276. ISSN: 2310-3183.
- 7 БОРИСОВА, В.Н., МАКСИМОВА, Л.И. Современная игровая деятельность детей как компонент детской субкультуры. В: *Качество дошкольного образования: формирование социально-коммуникативной компетентности дошкольников*: сб. н. тр. II-ой всерос.н.-пр. конф. Чебоксары, 14 апреля 2016 г. Чебоксары: ЦНС «Интерактив плюс», 2016, с. 236-240. ISBN 978-5-9908673-0-7.
- 8 БРЮХОВА, Ю. *Народная игра как средство формирования ценностных ориентаций личности ребенка младшего школьного возраста*: дисс. канд. пед. наук. Архангельск. 2010. 233 с. 61 11-13/438.
- 9 ВАСИЛЬЕВ, Ю.А. Роль национальной игры в социализации дошкольников в условиях сельской ДОО. В: *Качество дошкольного образования: формирование социальнокоммуникативной компетентности дошкольника*: сборник научных трудов II-ой всероссийской научно-практической конференции / под. Общ. Ред. Т.И. Никифоровой, Л.В. Поповой, М.К. Ивановой. Чебоксары: ЦНС «Интерактив плюс». 2016. С. 240-244. ISBN 9785-9908673-0-7.
- 10 ВЫПРИКОВ, Д.В., БУЯНОВА, Т.В., БОДРОВ, И.М., ГОЛУБНИЧИЙ, С.П. Физическое воспитание молодежи в контексте социальных преобразований. В: *Культура физическая и здоровье*. 2018. №2 (66). С. 22-25. ISSN 1999-3455.
- 11 ГАЛЕЕВА, Н.В. *Влияние субкультуры детства на развитие личности младшего школьника*. В: *Сибирский учитель*. 2018. №4. С. 58-62. ISSN: 1817-6496.
- 12 ГРИГОРЬЕВА, С.Г. *Основные механизмы функционирования инновационной культуры педагога начальной школы*. В: *Вектор науки ТГУ. Серия: Педагогика, психология*. No3. 2011. С. 90-93. ISSN 2221-5662
- 13 ДАНАИЛ, С., ТИМУШ, М., БРАНИШТЕ, Г. Программа поэтапного формирования коммуникативных компетенций у студентов факультетов физического воспитания. В: *Университетский спорт в современном образовательном социуме: Мат-лымеждунар.науч.практ. конф. Минск, 23-24 апреля 2015 г.* Минск: БГУФК. 2015. Ч.1. С.139-143. ISBN 978985-569-035-2.
- 14 ДАНАИЛ, С.Н., ДАНАИЛ, С.С. Моделирование коммуникативной дидактической деятельности учителей физической культуры у студентов-практикантов в аналитической системе «урок-стереотип»: сравнительный контекст. В: *Problemele acmeologice în domeniul culturii fizice*: Conferința științifică internațională. Chișinău: USEFS. 2017. p. 87-95. ISBN 978-

- 15 ДИМИТРЕНКО, Е.В. Формирование культуры здоровья у студентов специальных медицинских групп. Проблемы и пути решения. В: *Збірник наукових праць «Сучасні проблеми фізичного виховання, спорту та здоров'я людини»*. Кам'янець-Подільський: «Друкарня «Рута». 2015. Вип. 6. С. 40-49. ISBN 978-966-2771-83-1.
- 16 ЕМЕЛЬЯНОВА, Э., САНДЛУНД, М., ЭЛВСТРАНД, Э. *У ребенка должно сохраняться право на игру, на возможность создать свое игровое пространство*. В: Современное дошкольное образование. Теория и практика. М.: «МОЗАИКА-СИНТЕЗ», 2019. No: 6 (96) С. 16-19. ISSN 1997-9657
- 17 МЕЛЬНИКОВ, Ю.А. *Методика использования подвижных игр народов России в физическом воспитании студенческой молодёжи*: автореф. дисс. канд. пед. наук. Волгоград. 2011. 23с. 61 11-13/1666
- 18 ПАВЛЮЧЕНКО, О.А. *Физическое воспитание студентов с ослабленным здоровьем на основе применения национальных игр Хакасии*: автореф. дис. канд. Пед. наук. Красноярск. 2009. 25 с. 03484930.
- 19 ФАЗЕНДА, Н.П. *Методика применения народных подвижных игр на уроках физической культуры в 6 классах в школах Мозамбика*: автореф. дис. канд. Пед. наук. Тамбов. 2012. 23 с. 005008736
- 20 ШЕГЕНБАЕВ, Н. *Развитие системы физического воспитания школьников на основе казахских национальных игр*: дисс. к. пед. н. Курган-Тюбе. 2015. 159 с. OD 61 15-13/859.
- 21 DUMBRĂVEANU, R., PÂSLARU V., CABAC, V. *Competențe ale pedagogilor: Interpretări*. Chișinău: Continental Grup, 2014. 192 p. ISBN 978-99759810-5-7.
- 22 GRUMEZA, G. *Jocuri mobile și distractive moldovenești*. Chișinău: Lumina, 1985. 72 p.
- 23 GRUMEZA, G. *Jocuri mobile moldovenești*. Chișinău: Cartea Moldovenească, 1983. 159 p.
- 24 Стратегия развития образования на 2014-2020 гг. «Образование – 2020» [citat: 21.10.2017] <https://www.globalpartnership.org/sites/default/files/2016-06-moldovaeducation-strategy-2014-2020-russian.pdf>

PUBLICAȚIILE DE AUTOR LA TEMA DISERTAȚIEI

Articole în reviste științifice:

1. САМОЛЮК О.И. Развитие физических качеств студентов вуза с помощью молдавских народных подвижных игр. В: *Современные проблемы науки и образования*. 2015. № 5.; URL: <http://www.scienceeducation.ru/ru/article/view?id=21620> (дата обращения: 23.10.2020). ISSN 2070-7428
2. САМОЛЮК, О.И., СОБЯНИН, Ф.И. ЗАЙЦЕВА, С.М. Классификация молдавских народных подвижных игр как специфических средств физической культуры для учащейся молодежи. В: *Вестник Тамбовского университета: Серия: Гуманитарные науки*. 2016. № 2. С.47-55. ISSN 1810-0201.
3. МИРОНОВА, Т.А. АРСЕЕНКО, Е.А. СОБЯНИН, Ф.И. САМОЛЮК, О.И. Особенности возникновения новых видов спорта. В: *Вестник Тамбовского университета. Серия: Гуманитарные науки*. 2017. Т 22. № 4. С. 74-80. ISSN 18100201.
4. САМОЛЮК, О.И. Применение молдавских народных подвижных игр в физкультурном образовании студентов вуза. В: *Проблемы современного педагогического образования*. Серия: Педагогика и психология. Ялта, 2018. №58. Ч.3. С. 228-232. ISSN 2311-1305
5. САМОЛЮК, О.И. Условия формирования профессионально-прикладных компетенций у студентов профиля «Начальное образование» в рамках элективного курса по физической культуре. В: *Вестник Каменец-Подольского национального университета имени*

Ивана Огиенко. Физическое воспитание, спорт и здоровье человека. 2019. вып.12. Ч.1., стр. 71-78 ISSN 2309-8082.

6. САМОЛЮК, О.И. Особенности профессионально-важных физических качеств учителя начальных классов. В: Педагогический вестник. Научный журнал: Новосибирск-Ялта: Изд. АНС «СибАК». 2019. Вып. 6. С. [59-62. ISSN 2618-818X.](#)

Articole în culegeri științifice:

7. САМОЛЮК О.И. Педагогическое значение молдавских народных подвижных игр. В: Современные проблемы физической культуры, спорта и здоровья человека: Совместное украино-молдавское международное научное издание. Каменец-Подольский НУ им. И. Огиенко, 2011. Выпуск 3. С. 191-195.

8. САМОЛЮК, О.И. Краткая историческая характеристика молдавских народных подвижных игр. В: Пути оптимизации физического воспитания, спортивной тренировки, оздоровительной и адаптивной физической культуры: мат-лы II Всерос. НПК, посвящ. 65-летию физк.-спорт. образ. на Тамбовщине. Тамбов: ТГУ им. Г.Р. Державина, 2012. С. 288-294.

9. САМОЛЮК, О.И., КОВАЛЕВА, Р.Е. Развитие быстроты у студентов средствами молдавских народных подвижных игр. В: Психолого-педагогические проблемы воспитания быстроты: Мат. межд. электрон. н.-пр. конф.-Тирасполь, 2013. 204 с. С.176-181. URL: <https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&ved=2ahUKEwjs0LPNnNnsAhWTHHcKHYZPAH0QFjAAegQIBxAC&url=http%3A%2F%2Fsport.spsu.ru%2Fbiblioteka%2Fcategory%2F1-materialy-konferentsii%3Fdownload%3D9%3Apsikhologopedagogicheskie-problemy-vospitaniyabystryty&usg=AOvVaw0SaohTDUIQo5uDKobuGYoc> (Дата обращения 29.10.2020).

10. САМОЛЮК О.И. Народные подвижные игры и состязания как средство физического воспитания молодежи. В: Современные проблемы физической культуры, спорта и здоровья человека: Совместное украино-молдавское международное научное издание. Каменец-Подольский НУ им. И. Огиенко, 2014. Выпуск 5. С.94-98.

11. САМОЛЮК, О.И. Особенности применения молдавских народных подвижных игр в физической подготовке студентов вуза. В: Психолого-педагогические и физиологические аспекты построения физкультурно-оздоровительных программ и обеспечение их безопасности: сборник материалов 2 международной научной конференции. Ростов-на-Дону: изд-во ЮФУ, 2015. С.168–175 ISBN 978-5-9275-1601-8. 12. САМОЛЮК, О.И. Особенности патриотического воспитания на занятиях по физической культуре со студентами вуза. В: Технологии историко-патриотического воспитания населения России: Мат-лы Всерос. конкурса студентов и аспирантов, г. Сочи, 01.06.2017-18.10.2017. Сочи: СГУ, 2017. С. 69-73. ISBN 978-5-88702-602-2.

Manuale:

12. САМОЛЮК, О.И., ШЕМЕТОВ, А.П., АРМАНОВ С., ДАНАИЛ, С. Традиционные средства физкультурного образования молдаван: учебное пособие. Кишинэу: «Valinex». 2019. 138 р. ISBN 978-9975-68-380-7.

13. САМОЛЮК, О.И., ШЕМЕТОВ, А.П. А.П., АРМАНОВ С., ДАНАИЛ, С. Физическое воспитание младших школьников во внеурочной системе занятий: Учебнометодическое пособие. Кишинэу: «Valinex». 2019. 111 р. ISBN 978-9975-68-381-4.

ADNOTARE

Samoliuc Olga. *Formarea competențelor profesional-aplicative la studenții profilului «Educație primară» în cadrul cursului «Jocuri dinamice moldovenești».*

Teză de doctor în științe ale educației. Chișinău, 2021.

Structura tezei: introducere, trei capitole, concluzii și recomandări practice, bibliografie (256 surse), 9 anexe, 129 pag. text de bază, 25 tabele, 10 desene. Rezultatele cercetării sunt reflectate în 14 publicații științifice.

Cuvintele-cheie: competențe, pregătire fizică profesional-aplicativă, învățământ primar, învățământ pedagogic, învățător la clasele primare, educație fizică, jocuri dinamice moldovenești, profesiogramă, metodologie, curs opțional.

Domeniul cercetării: educație fizică, sport, kinetoterapie și recreere.

Scopul: perfecționarea procesului de formare a competențelor profesional-aplicative studenților profilului *Educația primară* în cadrul cursului opțional *Jocuri populare dinamice moldovenești*.

Obiectivele generale: 1) studierea caracteristicilor conținutului educațional al jocurilor populare moldovenești precum și teoriei și practicii de formare a competențelor profesional-aplicative la studenții de profil *Educația primară* în procesul educațional non-profesional de cultură fizică în cadrul ciclului universitar; 2) evaluarea nivelului competențelor psihofizice profesional-aplicative și pedagogice la studenții de profil «Educația primară» în sistemul conținutului educațional al jocurilor dinamice la disciplina *Educația fizică*; 3) determinarea conținutului al competențelor profesional-aplicative și condițiilor optime de formare ale lor la studenții de profil *Educația primară* în cadrul cursului electiv *Jocuri dinamice populare moldovenești*; 4) elaborarea teoretică și fundamentarea experimentală a programei cursului electiv de cultură fizică pe baza jocurilor dinamice populare moldovenești și a metodicii de implementare a acesteia, orientate spre formarea competențelor profesional-aplicative psihofizice și pedagogice la studenții de profil *Educația primară*.

Inovația științifică și originalitatea cercetării constă în elaborarea preceptelor abordării sistemic-dinamice în formarea la studenții profilului *Educație primară*, cursul opțional *Jocuri populare moldovenești dinamice*, a competențelor și trăsăturilor profesional-aplicative la educația fizică - cognitiv-gnostice, operațional-practice și axiologic-personale, aferente organizării și desfășurării jocurilor dinamice cu copiii din ciclul primar.

Problema soluționată: fundamentarea teoretică și validarea practică a programei de formare studenților de la profilul *Educație primară* a competențelor profesional-aplicative, precum și a metodologiei aplicării jocurilor populare moldovenești în aer liber în procesul de educație fizică neprofesională a categoriei respective de studenți.

Valoarea teoretică a cercetării este confirmată de: stabilirea și fundamentarea teoretică a condițiilor de formare studenților a competențelor profesional-aplicative și pedagogice conexe prin aplicarea programei *Jocuri populare moldovenești dinamice*, întemeiate pe abordarea sistemic-dinamică a educației fizice; stabilirea valorilor profesional-aplicative fizice și personale ale profesorului de clasele primare pentru implementarea cu succes a activităților profesionale și pedagogice; revizuirea și completarea unităților de conținut și, respectiv, a clasificării jocurilor dinamice.

Valoarea aplicativă a cercetării constă în elaborarea și aplicarea cu succes a programei cursului opțional *Jocuri populare moldovenești dinamice*, precum și a metodicii de realizare a acesteia în cadrul formării culturii fizice neprofesionale la facultate.

Implementarea rezultatelor cercetării s-a realizat în cadrul activităților didactice ale autorului, prin prezentări la conferințe științifice, precum și prin publicații.

АННОТАЦИЯ

Самолук Ольга. Формирование профессионально-прикладных компетенций у студентов профиля «Начальное образование» в содержании курса «Молдавские народные подвижные игры». Диссертация доктора педагогических наук. Кишинев, 2021.

Структура диссертации: введение, три главы, выводы и практические рекомендации, библиография из 256 наименований, 9 приложений, 129 страниц основного текста, 25 таблиц, 10 рисунков. Результаты исследования опубликованы в 14 научных работах.

Ключевые слова: компетенции, профессионально-прикладная физическая подготовка, начальное образование, педагогическое образование, учитель начальных классов, физическая культура, молдавские народные подвижные игры, профессиограмма, методика, элективный курс.

Область исследования: физическая культура, спорт, кинетотерапия и рекреация.

Цель исследования: совершенствование процесса формирования профессионально-прикладных компетенций у студентов профиля *Начальное образование* в рамках курса по выбору *Молдавские народные подвижные игры*.

Задачи исследования: 1. Изучение особенностей образовательного содержания молдавских народных подвижных игр, а также теории и практики формирования профессионально-прикладных компетенций у студентов профиля «Начальное образование» в процессе непрофессионального физкультурного образования в вузе; 2. Оценка уровня психофизических и профессионально-прикладных педагогических компетенций у студентов профиля «Начальное образование» в системе образовательного содержания молдавских народных подвижных игр дисциплины «Физическое воспитание»; 3. Определение содержания профессионально-прикладных компетенций и оптимальных условий их формирования у студентов профиля «Начальное образование» в рамках курса по выбору «Молдавские народные подвижные игры»; 4. Теоретическая разработка и экспериментальное обоснование программы курса по выбору по физической культуре на основе молдавских народных подвижных игр и методики ее реализации, направленных на формирование профессионально-прикладных педагогических компетенций у студентов профиля «Начальное образование».

Научная новизна и оригинальность состоит в: разработке положений системно-деятельностного подхода в рамках курса по выбору *Молдавские народные подвижные игры*, как основы по созданию условий для поэтапного формирования у студентов знаний, умений, навыков и качеств личности, составляющих триаду категориальных педагогических компетенций – когнитивно-гностических, операционально-практических и личностно-ценностных.

Основные результаты исследования: теоретическое и практическое обоснование программы поэтапного формирования профессионально-прикладных компетенций, а также методики применения молдавских народных подвижных игр в процессе непрофессионального физкультурного образования у студентов профиля *Начальное образование*.

Теоретическая значимость: определены и теоретически обоснованы условия формирования профессионально-прикладных и сопряженных педагогических компетенций, как объективная необходимость совершенствования содержания программы обучения студентов и реализуемые на основе системно-деятельностного подхода в рамках курса по выбору *Молдавские народные подвижные игры*; определено содержание профессионально-прикладных физических и личностных качеств учителя начальных классов для успешной реализации профессионально-педагогической деятельности; пересмотрено и дополнено содержание, конструкция и классификация подвижных игр.

Прикладная значимость состоит в успешной реализации программы курса по выбору физической культуры на основе молдавских народных подвижных игр и методики ее реализации в рамках непрофессионального физкультурного образования.

Внедрение научных результатов осуществлено в дидактической деятельности автора, сообщениями на научных конференциях, а также при помощи публикаций.

ANNOTATION

Olga Samoliuc. *The formation of professional and applied competencies among students of the «Primary Education» profile in the content of the course «Moldavian national mobile games».*

Dissertation of the professor of pedagogical sciences. Chisinau, 2021.

The structure of dissertation: introduction, three chapters, conclusions and practical recommendations, bibliography (256 sources), 9 appendices, main text (129 pages), 25 tables, 10 pictures. The research results are published in 14 scientific papers.

Key words: competences, professional-applied physical training, primary education, pedagogical education, primary school teacher, physical education, Moldavian national mobile games, methodology, elective course.

Research area: physical education, sports, kinetotherapy and recreation.

The purpose of the research is to improve the process of forming professional and applied competences for students of the «Primary education» profile in the content of non-professional physical education at the University.

Research objectives: 1) study of the features of the educational content of Moldovan folk outdoor games, as well as the theory and practice of the formation of professional-applied competencies among students of the "Primary education" profile in the process of non-professional physical education at a university; 2) assessment of the level of psychophysical and professionally applied pedagogical competencies among students of the «Primary education» profile in the system of educational content of outdoor games of the discipline "Physical education"; 3) determination of optimal conditions for the formation of professional and applied competencies among students of the «Primary education» profile in the framework of the elective course «Moldovan folk outdoor games»; 4) theoretical development and experimental substantiation of the program of an elective course in physical culture based on Moldovan folk outdoor games and methods of its implementation, aimed at the formation of professional and applied competencies among students of the «Primary education» profile.

Scientific novelty: is to develop the provisions of a systemic and activity-based approach within the elective course «Moldovan folk outdoor games», as the basis for creating conditions for the gradual formation of students of the «Primary education» profile of knowledge, skills / abilities and qualities / values that make up the triad of categorical pedagogical competencies – cognitive / gnostic, functional / practical and value / personal in the field of theory and methodology of organizing and conducting outdoor games with primary school students.

The main problem solved is the theoretical and practical justification of the program of step-by-step formation of professional and applied competences, as well as the methods of using Moldavian national mobile games in the process of non-professional physical education for students of the «Primary education» profile.

The theoretical significance of the research: (1) the conditions for the formation of professionally applied and associated pedagogical competencies are determined and theoretically substantiated, as an objective need to improve the content of the training program for future primary school teachers and are implemented on the basis of an activity-based and systematic approach within the framework of the elective course «Moldovan folk mobile games»; (2) obtained data on professionally important psychomotor qualities of primary school teachers or the successful implementation of professional and pedagogical activities; (3) revised and supplemented the taxonomic content, which constitutes the construction of the classification of outdoor games.

The applied significance of the research lies in the successful implementation of the program of an elective course in physical culture based on Moldovan folk outdoor games and the methodology of its implementation within the framework of non-professional physical education, which allows us to recommend it for implementation in the process of forming the personality of a primary school teacher of specialized universities.

Implementation of the research results: The introduction of scientific results was carried out in the didactic activities of the author, reports at scientific conferences, as well as through publications.

SAMOLIUC OLGA

**FORMAREA COMPETENȚELOR PROFESIONAL-APLICATIVE LA STUDENȚII
PROFILULUI «ÎNVĂȚĂMÂNT PRIMAR» ÎN CADRUL CURSULUI «JOCURI
DINAMICE POPULARE MOLDOVENEȘTI»**

Specialitatea: 533.04 – Educație fizică, sport, kinetoterapie și recreație

Rezumatul tezei de doctor în științe pedagogice

Aprobat spre tipar: 21.08.2021.
Hârtie offset. Tipar offset
Coli de tipar 1 c.t.

Formatul hârtiei
Tirajul: 30
Comanda № 55

Universitatea de Stat de Educație Fizică și Sport, MD-2024, Republica Moldova, Chișinău,
str. A.Doga, 22